

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Molnár Ágnes Flóra ügyvéd által képviselt felperesnek, dr. Péchy Kristóf ügyvéd által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Pest Megyei Bíróság 2010. március 2. napján kelt 21.P.23.540/2006/67. számú ítélete ellen, az alperes részéről 68. és 70. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, a felperes javára fizetendő nem vagyoni kártérítés összegét 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forintra és annak kamatára, az alperes által az állam javára fizetendő illeték mértékét 270.420 (kettőszázhetvenezer-négyszázhusz) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

Kötelezi az alperest, hogy az állam javára külön felhívásra fizessen meg 212.500 (kettőszáztizenkettőezer-ötszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket, míg a 210.000 (kettőszáztízezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Felperes keresetében a 2005. szeptember 9. napján D-i lakott területén bekövetkezett idegenhibás közúti balesetből származó vagyoni és nem vagyoni kára megfizetésére kérte kötelezni az alperest mint a károkozó gépjármű felelősségbiztosítóját.

Az alperes - a károkozó gépjármű vezetője ellen indított büntetőügy jogerős befejezését követően - a kártérítési kötelezettségének jogalapját nem vitatta, azonban kármegosztás alkalmazását kérte, figyelemmel a felperes közrehatására. A felperes kárigényét egyes kártételek tekintetében részben alaptalannak, részben

eltulzottnak ítélte. Előadta, hogy a roncsértékkel csökkentett motorkerékpár és a tönkrement ruházat értékét a felperesnek peren kívül megtérítette.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 887.473 forint tőkét vagyoni kártérítés címén és ennek 2006. január 15. napjától számított kamatát, valamint 8.000.000 forint nem vagyoni kártérítést és ezen összeg után 2005. szeptember 10. napjától számított késedelmi kamatát. Kötelezte az alperest, hogy a felperesnek 2006. május 1. napjától kezdődően fizessen meg minden hónap 10. napjáig háztartási kisegítő járadék címén 10.000 forintot, az alperes hátralékát 2006. május 1. napja és 2010. február 28. napja között 580.000 forintban állapította meg, melynek megfizetésére 15 napon belül köteles az alperes. A per tárgyi költségmentessége folytán le nem rótt 540.420 forint illetéket az államnak külön felhívásra alperes köteles megtéríteni, míg 253.227 forint szakértői díjat az alperes a Pest Megyei Bíróság Gazdasági Hivatala részére köteles megfizetni. Az elsőfokú bíróság - fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett -kiegészítő ítéletében az alperest a felperes javára 500.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte 15 napos határidővel.

Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában a Ptk. 346. § (1) és (3) bekezdésére, Ptk. 339. § (1) bekezdésére, a 190/2004. (VI. 8.) Kormányrendelet 8. § (1) bekezdésére, a Pp. 4. § (1) és (2) bekezdésére, valamint a PK. 36. számú állásfoglalására hivatkozott.

Az igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján tényként állapította meg, hogy a felperes a baleset következtében agyrázkódást, jobb comb darabos törésével járó súlyos sérülést szenvedett, melynek eredményeképpen a balesettel okozati összefüggésben közepes mértékű, maradandó fogyatékosága alakult ki. Ezen felül a bal láb ujjain izületi félficamot is diagnosztizáltak. Jobb saroktájéki kiterjedt sebeinek megfelelően gyermektenyérynyi felületes bőrelhalás, illetve hámdefektus alakult ki. 2005. szeptember 30-ig kórházban feküdt, 2006. január 11-én a reteszcsavarokat eltávolították, majd novemberben újabb korrekciós műtétet végeztek. A saroktájék bőrfolytonosság megszakadásával járó sérülése 2006. január 13-ra csonttörése pedig 2006. június 26-ára épült fel teljesen. A felperes táppénzes állományban 2006. március közepéig volt.

Az elsőfokú bíróság az aggálytalan igazságügyi műszaki szakértő véleményére figyelemmel arra a következtetésre jutott, hogy az alperes által biztosított személygépjármű vezetője az alárendelt útvonalról a forgalmi jelzőlámpa tiltó hatálya alatt végezte el a kanyarodást, tehát a balesetet kizárólag az ő szabályszegő magatartására vezethető vissza. Ezért nem találta alaposnak az alperes kármegosztás körében előadott védekezését, tehát az alperes mint a károkozó felelősségbiztosítója a teljes kárért köteles helytállni.

Az elsőfokú bíróság a felperest ért vagyoni és nemvagyoni károk tekintetében az alábbiak szerint határozott: a motorkerékpár, tönkrement ruházat vonatkozásában figyelembe vette a műszaki szakértői véleményt, valamint az alperes által peren kívül kifizetett összeget. Bizonyítottanak találta a gépjármű elszállításának költségét

23.200 forintban, közlekedési többletköltségét 126.500 forintban, gyógytorna, gyógyászati segédeszközök, gyógyszerek költségét 286.780 forintban, mosás és ágynemű elhasználódás többletköltségét 5.000 forintban, gondozás és kísérő költségét 200.750 forintban, háztartási kisegítő díját 2006. április 30-ig havi 15.000 forintban, 2006. május 1. napjától havi 10.000 forintban. A bíróság 36.500 forint telefon többletköltséget talált indokoltnak, mivel a felperes két hónapig ágyhoz kötött beteg volt és a külvilággal ily módon tartotta a kapcsolatot. Nem találta alaposnak az alperesnek a motorkerékpár után fizetendő kötelező felelősségbiztosítás díja címén igényelt 6.000 forintot, figyelemmel arra, hogy az a tulajdonhoz tapad és amíg a gépjárművet a forgalomból nem vonják ki, ez kötelező kiadásnak minősül, melyet az üzemeltető, tehát a felperes köteles megfizetni.

A felperes nem vagyoni kárigényét az elsőfokú bíróság 8.000.000 forintban ítélte alaposnak. Értékelte, hogy a felperes sérülései 20%-os mértékű munkaképesség csökkenést eredményeztek, jelenleg raktáros munkakörben dolgozik, amely viszonylag nagy mennyiségű állást és járást igényel, ezért csak többlet fizikai teljesítménnyel tudja betölteni munkakörét. Figyelembe vette, hogy a felperes a korábbi fizikai teljesítményére már nem képes, várhatóan jövedelme lassabb ütemben fog növekedni.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes élt fellebbezéssel, melyben annak megváltoztatását kérte, jogalap körében az alperesre terhesebb 70-30%-os mértékű kármegosztás alkalmazását indítványozta, valamint az ágynemű elhasználódása és telefon többletköltség iránti igény elutasítását és a nem vagyoni kár mértékének egymillió forintra történő leszállítását kérte. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a jogalap vonatkozásában a helyesen megállapított tényállásból téves következtetést vont le; figyelmen kívül hagyta azt a tény, miszerint a felperes a fényjelző készülék tilos jelzésénél álló kocsisort az úttest felezővonalán felfestett járműforgalom előtt elzárt területen végighaladva, szabálytalanul kerülte ki, ahonnan történő érkezésére az alperesi biztosítottnak számolnia nem kellett. Ezért szerinte a kármegosztás indokolt.

Az alperes megítélése szerint az ágynemű elhasználódás és a telefon többletköltség jogalapját a felperes nem bizonyította, összegét pedig eltúlzottnak tekintette.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított 8.000.000 forint összegű nem vagyoni kártérítés eltúlzott, az a perbelinél lényegesen magasabb arányú munkaképesség csökkenés, súlyosabb egészségromlás bekövetkezte esetén lenne indokolt. Megítélése szerint az, hogy a felperes raktárosi munkakörét többlet fizikai teljesítménnyel tudja ellátni, a nem vagyoni kár tekintetében nem kerülhet jelentős súllyal értékelésre. Ezen okból a felperes ereje megfeszítés jogcímén érvényesíthetett volna az elsőfokú bíróság előtt külön igényt. Hivatkozott az orvosszakérői véleményre, miszerint a felperest az egészségi állapota kizárólag a tartós állással, járással végezhető munka, valamint a szabadidős tevékenység ellátásában enyhe-közepes fokban korlátozza.

A felperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés részben alapos.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (3) bekezdésében foglalt korlátozásra figyelemmel az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletének kizárólag a kárviselés arányának megállapítására, valamint az ágynemű használat költségére, a telefonköltségre és a nem vagyoni kár mértékére vonatkozó rendelkezéseit vizsgálta.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű és gondos mérlegelésével állapította meg a releváns tényállást, az abból levont jogi következtetése és a jogalap, valamint az ágynemű használat és telefon többletköltség tekintetében hozott döntése indokai alapján megalapozott.

A Ptk. 345. § (1) bekezdése értelmében aki fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytat, köteles az ebből eredő kárt megtéríteni (veszélyes üzemi felelősség). Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt olyan elháríthatatlan ok idézte elő, amely a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül esik. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint nem kell megtéríteni a kárt annyiban, amennyiben a károsult felróható magatartásából származott.

Az alperes fellebbezésében elsődlegesen a kárviselés arányának az alperesre terhesebb 70-30%-os megosztását kérte, figyelemmel arra, hogy a felperes felróhatóan közrehatott a baleset bekövetkezésében.

Az okozati összefüggés vizsgálatakor először abban a kérdésben kell állást foglalni, hogy a károsodáshoz vezető okfolyamatban a jogellenes és felróható felperesi magatartás milyen szerepet játszott. Az oksági láncolatban az a meghatározó ok, amely az események rend szerinti lefolyása mellett - az általános élettapasztalat szerint - alkalmas az eredmény létrehozására. Az oksági láncban figyelembe veendő szakasz tartamát döntően befolyásolja, hogy a károkozásra vezető eseménysor elindítója látta-e, illetve láthatta-e a bekövetkező eredményt.

A perbeli esetben a B-i Bíróság számú jogerős ítéletével megállapította az alperes által biztosított személygépkocsi vezetőjének bűnösségét közúti baleset okozásának vétségében, figyelemmel arra, hogy megszegte a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontjában, valamint a KRESZ 28. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezéseket, amikor az „Állj! Elsőbbségadás kötelező” jelzőtábla és a forgalomirányító jelzőlámpa piros jelzése ellenére úgy kanyarodott be balra nagyívben a kereszteződésbe, hogy nem adott elsőbbséget a főúton neki balról érkező és egyenesen továbbhaladni szándékozó, felperes által vezetett motorkerékpárnak. Az elsőfokú bíróság nem találta elégségesnek a büntetőeljárásban beszerzett igazságügyi szakértői véleményt ezért - helyesen - a perbe újabb igazságügyi műszaki szakértői bizonyítást rendelt el. Ezen szakvélemény megállapítása szerint a perbeli baleset ok-okozati összefüggései igen nagy valószínűséggel arra vezethetők vissza, hogy a személygépjármű

vezetője lekésve a jelzőlámpa zöld időszakát, mintegy 2 szekundumos piros jelzéskép mentén kísérelte meg az áthaladást. Kiemelte a szakértő - figyelembe véve a felperes által vezetett motorkerékpár sebességviszonyait - nem kizárhatóan, sőt, kifejezetten lehetséges módon a felperes akár álló helyzetből is indulhatott a „Stop” vonal mögül. A per adatai alapján tényként állapítható meg, hogy a felperes a „forgalom elől elzárt területen” került meg a járműsört, azonban ezen szabályszegése közvetlen ok-okozati összefüggésben nem áll a baleset bekövetkeztével. A perbeli igazságügyi szakvélemény alapján is minden kétséget kizáró módon megállapítható, hogy az alperesi biztosított a KRESZ szabályainak megszegésével közlekedett, amely magatartása a baleset bekövetkezésével szorosan ok-okozati összefüggésben áll. Mindezek kiemelésével a Fővárosi Ítéltábla nem találta indokoltnak jelen ügyben a kármegosztás alkalmazását.

Az elsőfokú bíróság döntését a felperes ágynemű elhasználódása és telefon többletköltsége címén előterjesztett igénye vonatkozásában helyes mérlegelés alapján hozta meg.

A nem vagyoni kártérítés jogalapjának fennállását az alperes fellebbezésében nem tette vitássá, annak csak az összecszerűségét támadta.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes javára megállapított nem vagyoni kár összegét eltúlzottnak találta. A nem vagyoni kártérítés funkciója az, hogy az elszenvedett sérelmet vagyoni szolgáltatás nyújtásával - legalább hozzávetőlegesen, az elszenvedett egészségügyi sérelemmel körülbelül egyenértékű, másnemű előny nyújtásával - kiegyensúlyozza. Az Alkotmánybíróság a 12/1991. (IV. 11.) AB határozatában a nem vagyoni kártérítéssel kapcsolatban kimondta, hogy a kártérítési rendszert a károsult szempontjából egységes rendszerként kell kezelni és a rendszeren belül a jogi szabályozás nem járhat azzal a következménnyel, hogy a károsult véletlenszerű körülmények miatt kerülhessen előnyösebb, vagy hátrányosabb helyzetbe. A nem vagyoni kártérítés feltételeinek fennállása a személyiségi jogsértés e jogkövetkezményt is kiváltó súlyossága és komolysága kérdésében a törvényhozó különbségtételt alkotmányosan nem tehet. Mindezen kérdéseknek az eldöntése - az egyedi tényállások elbírálása során - a bíróságok jogalkalmazási tevékenységére tartozik, figyelemmel a Ptk. 76. §-ára.

A fenti szempontokat figyelembe véve a nem vagyoni kár lényegében az adott személyiségérték életminőségében bekövetkezett csökkenésének ellensúlyozására hivatott, mértékének pedig ahhoz kell igazodnia, hogy ez a személyiséget jellemző helyzet milyen mértékű kedvezőtlen irányú változást idézett elő a jogsérelmet szenvedett félnél.

A Ptk. 360. § (1) bekezdése értelmében a kártérítés a kár bekövetkezésekor nyomban esedékes, ezért a nem vagyoni kár összecszerűségét a kár bekövetkezésének időpontjában fennálló ár- és értékviszonyok figyelembe vételével kell vizsgálni.

Az elsőfokú bíróság döntése során a baleset miatt a felperesnél kialakult hátrányokat - az erőmegfeszítés kivételével - helyesen vette számba és helytállóan határozta meg a károkozásnak azokat a körülményeit is, amelyek a károsult életét súlyosan megnehezítették, azonban ezen tényezők mérlegelése során az elsőfokú bíróság a felperes javára a Ptk. 355. § (4) bekezdésére és a baleset idején érvényes ár- és értékviszonyokra figyelemmel eltúlzott mértékű nem vagyoni kártérítést állapított meg, figyelmen kívül hagyva a hasonló balesetek kapcsán kialakul bírói gyakorlatot is.

A másodfokú bíróság nem tévesztette szem elől, hogy a baleset következtében a felperes munkaképessége 20%-os mértékben csökkent. A felperest a 30-as évei közepén érte a perbeli baleset, ennél fogva nem élhet a hasonló korú társaival azonos minőségű életet. A baleset előtti foglalkozását egészségi állapota miatt gyakorolni nem tudja, korábbi fizikai teljesítményére nem képes. Jelenlegi állapota a tartós állással, járással végezhető munkák, továbbá az élet- és szabadidős tevékenységek ellátásában enyhe, közepes fokban korlátozott.

Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a nem vagyoni kártérítés körében értékelte, hogy a felperes jelenlegi munkáját ereje megfeszítésével végzi. Ezen körülmény a nem vagyoni kártérítés megállapítása során nem vehető figyelembe, ugyanis ezen a címen a Ptk. 356. § (3) bekezdése szerinti járadékot igényelhet. A felperes ezen igényérvényesítésétől jelenleg sincs elzárva.

A Fővárosi Ítéltábla a kifejtettekre figyelemmel az alperest terhelő nem vagyoni kártérítés összegét összesen 3.500.000 forintra és kamataira leszállította.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érintve, fellebbezett rendelkezését a rendelkező részben írtak szerint részben megváltoztatta.

Mivel a jelen eljárásban a felperes és az alperes pernyertességének és pervesztességének aránya között nincs számottevő különbség, a másodfokú bíróság a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján úgy rendelkezett, hogy a saját másodfokú perköltségét mindegyik fél maga viseli.

Jelen per a kereset benyújtásakor hatályos 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (továbbiakban: R.) 3. § (1) bekezdés h) pontja alapján tárgyi költségmentes. A R. 3. § (3) bekezdése értelmében az alperes - pervesztessége arányában - köteles a fellebbezési illetéket megfizetni az állam javára. Az így meg nem térült illetéket a R. 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2010. szeptember 23.

. Lizák Tibor sk.
a tanács elnöke

. Molnár Ágnes sk.. Merőtey Anikó sk.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelélül:

Dankó Zsuzsanna
írnok